

David Lobeck Jonas Nicolai

Disputatio Octava. Ex Symbolo Apostolico, Verborum, Tertia die resurrexit a mortuis, expositionem syllbndn proponens

Rostochii: Typis Myliandrinis, 1602

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn785831061>

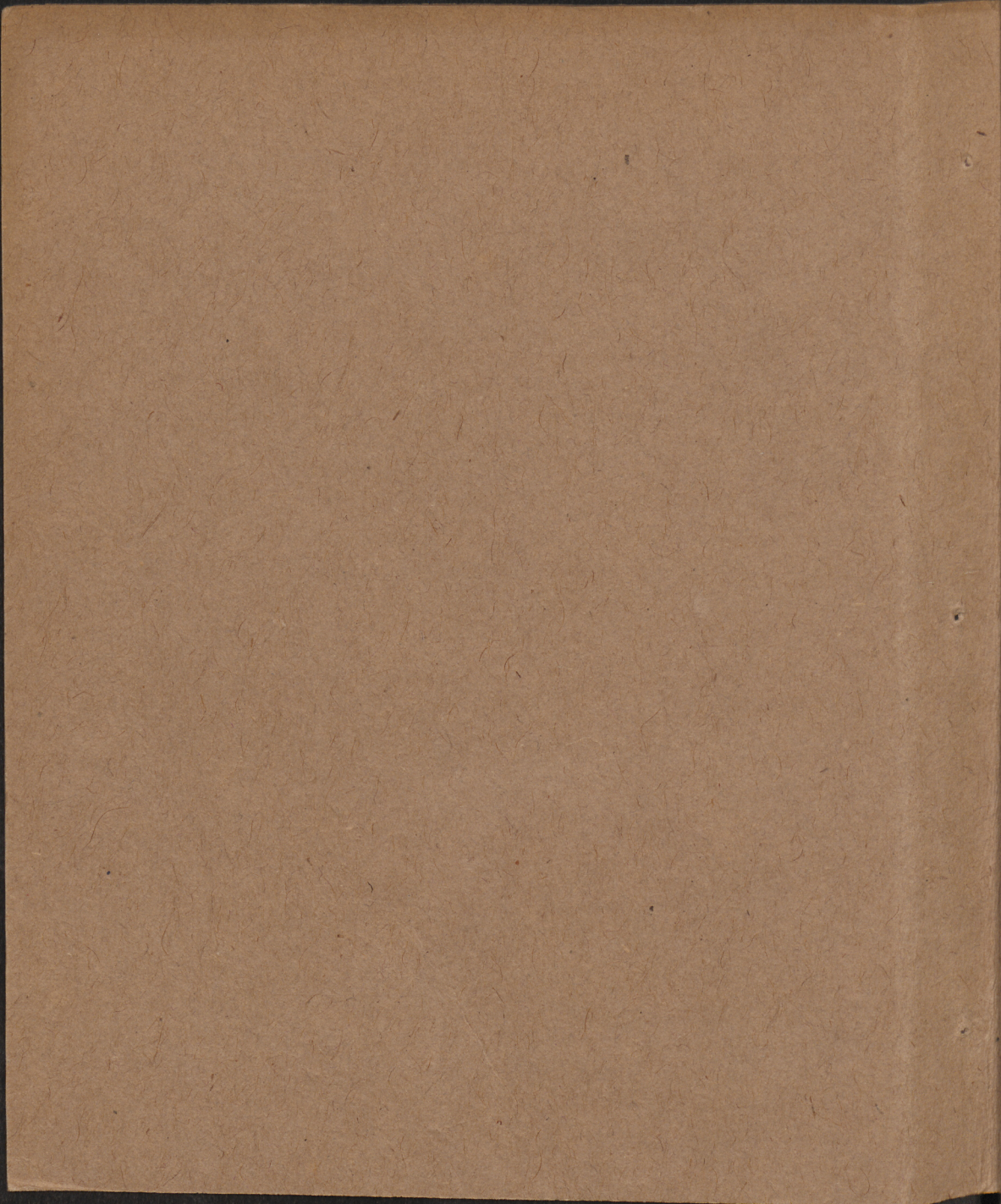
Druck Freier Zugang

P. N. Theol.
Lobechius. 1601. 02.

2. H. - Med. 1601 Lobech. David 1 a. 1
2. H. - Med. 1602 Lobech. David 1 a. 2
2. H. - Med. 1602 Lobech. David 1 a. 3

3

33

#

DISPUTATIO OCTAVA.

EX SYMBOLO APOSTOLICO, VERBORVM,

Tertia die resurrexit à mortuis,

expositionem *συληθην* proponens,

quam

Sub Præsidio

Reverendi & Clarissimi Viri,

Dn. DAVIDIS LOBECHII

S.S THEOLOGIAE DOCTORIS, & in illustri

Academia ROSTOCHIENSI Professoris Publici

defendendam proponit

IONAS NICOLAI Rostoch.

Die 20. Ianuarij, horâ 6. matutinâ.

Rom. 10. v. 9.

Εὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸς ἤλθεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ.

ROSTOCHII

Typis Myliandrinis, Anno 1602.

1602

REVERENDIS NEC NON DOCTIS-
SIMIS VIRIS

DN. BERNHARDO NICOLAI,
pastori Ecclesie Colzoviensis dignissimo,
parenti suo longè charissimo.

DN. M. JONÆ NICOLAI,
pastori Ecclesie Amfurtensis sincerissimo, patruo,
præceptori & promotori maximo, omniq;
observantia cultu apprimè colendo.

DN. CHRISTIANO NICOLAI,
pastori Ecclesie Levinensis fidelissimo.

DN. ANDREÆ NICOLAI,
pastori Ecclesie Slamerstorfiensis vigilantiss.
Fratribus suis ut germanis, ita
amantissimis.

Hasce theses, amoris, honoris &
gratitudinis ergò, dicat,
offert, consecrat

JONAS NICOLAI Megap.

Thesis I.

Um vniversa salus nostra cu[m] rit[us] m[er]ito[rum] r[ati]o[n]e[m] e[ss]e d[omi]n[ic]is
 consistat, utriusq[ue] autem summa Symbolo Apostolico
 sit comprehensa, placet illud diuino fauente numino,
 Christiana[m] ou[er]si[us] & religiosi exercitij gratia,
 disputationibus aliquot illustrare, cum nunquam de-
 fuerint, qui dissensiones in Ecclesia de eo excitarent & fouerent, nec non
 verissima quae in eo contenta, in dubium vocarent.

2. Autores Symboli huius perhibentur Apostoli, qui, vt Ruffinus
 Aquileijensis Ecclesia presbiter scribebat, antequam in orbem vniversum di-
 scederent, praedicaturi Euangelium, hoc concordu[m] doctrinae & fidei Sym-
 bolum posteritati reliquerunt, ut esset certum τεκμηριον, signum seu in-
 dicium, quo vera Ecclesia a falsa, Christiana ab Ethnica dinoscere-
 atq[ue] dijudicaretur, teste Ambrosio lib. 10. Epistol: epis[ta]l. 81 & Hierony-
 mo contra Ioannem Hierosolymitanum.

3. Et licet non defuerint, qui de autore horum fidei articulorum dubi-
 tarent, quibusdam ad Christum, alijs ad Apostolos, alijs ad horum disci-
 pulos compositionem eorum referentibus, nos tamen, qui Christiano gau-
 demus nomine, scientes hosce articulos in Scriptura fundatos esse, non
 usq[ue] adeo anxie de autore laboramus, cum sufficiat nobis fructum ac v-
 sum eorum probe meditari.

4. Quodsi tamē auctoritati primitiua Ecclesiae standum sit, articulos
 hosce ab Apostolis traditos, facile nobis persuadebunt Ignatius & Poly-
 carpus Iohannis Euangelista discipuli, qui proculdubio Apostolicam do-
 ctrinam, ea qua acceperant sinceritate & simplicitate nobis tradide-
 runt, hosq[ue] articulos eodem propemodum ordine, quo hodie ijs vtitur Ec-
 clesia, & penē ad verbum in Epistolis suis recensent.

5. Vox autem Symboli est τὸ δόγμα, primò enim tessera[m] suae pro-
 fessionis notam seu indicium significat, cuius vsus potissimum est in mi-
 litia, Iud. 7. v. 20. Symbolum Gedeonis fuit, Gladius Domini & Ge-
 deonis. 2. pecuniam collaticiam suae quamcunq[ue] rem, qua in commune
 confer-

confertur, ut illud Comici in Eunuchis. 3. dictum cuiusq; singulare, ut sunt plurima Caesarum atq; Imperatorum Symbola.

6. Qualibet significatio optime potest accommodari symbolo nostro Apostolico. Vti enim milites certo symbolo sese inuicem dinoscere dicuntur, militant nē vni Duci vel Imperatori, an non; ita & symbolo hoc Apostolico, vera Ecclesia membra à falsis, viua à mortuis Christiani à Turcis, Iudaeis & similibus profanis hominib. discernuntur atq; diiudicantur.

7. Præterea ut amici, agnati atq; vicini, certam pecunia summam aut aliud quodpiam in commune conferunt, ut vna sint de symbolis, ita & Apostoli teste Ambrosio, Hieronymo, Ignatio & Polycarpo, breuem cuiusq; totius doctrina à præceptore suo ipsis tradita, symbolo hoc quasi colligere, posterisq; demandare voluerunt.

8. Denum Symbolum hoc, omnino est augustum, sententiosum & singulare, cuius nomine omnes, quotquot Christo nomen dedimus, gaudemus, palam illud asserentes atq; confitentes, nec non Diabolo eiusq; organis persecutoribus omnibus velut Gorgonis caput, opposcentes.

9. Est itaq; Symbolum Apostolicum, veluti tabula quædam, in qua tota salutis nostræ æconomia, perfectè exponitur: diciturq; Apostolicum, siue quod ab Apostolis conscriptum sit, siue quod compendium illud ex doctrina per Apostolorum manus tradita, bona fide collectum, tali elogio confirmandum censuerunt Christiani.

10. Huiusmodi Symbola quatuor præ cæteris ab Ecclesia sunt recepta, Apostolicum, Athanasianum, Nicenum & Ambrosianum siue Augustinianum.

11. Alij plura addunt, quæ tamen omnia, eo quod contineant ὑποτάσσιν ὑπὲρ ὅλων τῶν λόγων, ab Ecclesia recipiuntur: neq; est quod pluralitas quemquam moueat, ut enim Apostolicum non contrariatur scripturis Prophetarum, ita neq; Apostolico Nicenum, neq; Niceno Athanasianum quidquam derogat, sed temporari fuerunt accommodata, & propter certamina & varias hæreses, subinde Ecclesiam exagitantem, conscripta.

12. Vti enim iam taceam Apostolicum, de quo ante; Athanasianum
circa

circa annum Domini 371. in synodo Alexandrina creditur conscriptum, & Arrio, verbum naturâ & verè esse Deum neganti, oppositum.

13. Nicenum Anno Christi 328, presentibus 300 circiter Episcopis in prima vrbs Nicenâ Synodo 19 Iunii fuit promulgatum.

14. Quarti Symboli in Ecclesia recepti & decantati, authores creduntur Ambrosius & Augustinus, cuius vsus etiamnum est in maritinis Ecclesiæ conuentibus.

15. Summa autem Symboli Apostolici hæc est, quod reuelet nobis Deum eiusq; omnipotentiam, in opere creationis potissimum elucentem; quod ponat ob oculos Redemptionem, morte filij partam; quod inculcet sanctificationem Spiritus Sancti. beneficio nobis concessam; deniq; veram salutis viam monstrer.

16. Usitato quoq; & recepto more in tria capita diuiditur, quorum primum Patris creatoris. Secundum Filij Redemptoris. Tertium Spiritus sanctificatoris descriptionem continet, ex quibus totum nostræ Redemptionis mysterium dependet.

17. Hisce tribus non incommode addi potest quartum, commemorans quibus in rebus salus nostrâ sita sit: Nam vt in noiciam salutis nostræ veniamus, illa primum tria consideranda sunt, in quibus totum negotium vertitur.

18. Primum, Patris indulgentissima bonitas, & effusissima in humanum genus dilectio, quæ in hoc apparuit, dum proprio suo non pepercit filio, sed pro nobis omnibus tradidit illum. Iob. 3. v. 16.

19. 2. Filij obedientia, quæ est diuinæ misericordie in peragenda nostrâ salute, complementum. Phil. 2. v. 6. 7. 8.

20. 3. Spiritus potentia, per quam fructus diuina in Christo benedictio, nobis communicatur, 2. Cor. 13. Charitas Dei (sc. patris) & gratia Iesu Christi, & communicatio Spiritus sancti, sic cum omnibus vobis.

21. Nam primò à Dei charitate, quicquid boni est, nobis profluit: secundò in Christo, ceu vniuersæ gratiæ fonte, exhibetur: tertio per Spiritum sanctum reddimur participes eorum, quæ à Dei clementia in Christo nobis offeruntur, hinc sequitur

22. **FIDES** de Ecclesia, peccatorum remissione, mortuorum resurrectione, vita eterna, quibus rebus quarta pars symboli destinata est.
23. Quia verò fundamentum totius symboli consistit in fide, & primo loco consideranda venit vox **CREDO**, paucis de ea agemus, post quædam de **FIDE** subiungemus.
24. Credo in Deum vel in Deo, Hebraica est locutio, & perinde est ac si dicas, Deum ipsum pro Deo meo amplector, eiq; firma fide adhareo, pro quo Latini dicunt, credo Deo. id est, assentior ijs qua de Deo dicuntur. Et habet vox Hebraea ἐν ἐμοί & Emphasin singularem, ac fidei naturam, qua in fiducia maximè conspicitur, denotat.
25. Ne autem ὁμοωνυμία vocis turbemur, sciendum fidei vocabulum in sacris esse πλοσσημον, alia enim est fides miraculosa seu donum edendi miracula, Matth. 17. v. 20. 1 Cor. 13. v. 2. alia historica, qua nuda historie sacrae est cognitio, & in genere statuit vera esse qua in verbo Dei revelantur, Iac. 2. v. 19. alia mortua seu hypocritica. Iac. 2. v. 17. 1 Tim. 1. v. 5. alia demum iustificans seu saluificans, de qua nobis sermo est.
26. Ea est noticia promissionis gratia de Christo mediatore eiusq; beneficijs, & fiducia certa, qua credens sibi applicat meritum Christi, idq; suum esse certò statuit.
27. αἰτιον νόησιν seu causa efficiens principalis est Deus, neq; enim fides est nostrum opus, sed est Dei donum, quod desuper nobis datur, Ioh. 6. v. 44. Eph. 2. v. 8.
28. Causa instrumentalis sunt verbum & sacramenta. His enim veluti organis vtitur Deus, ad fidem in animis nostris accendendam, Rom. 10. v. 17. præterea non ἀπιστίας sed ἐμπιστίας, fidem, Spiritum sanctum, & alia sua bona nobis largitur Deus.
29. Obiectum fidei generale, est quidem omne Dei verbum; verum cum in articulo justificationis non solum generale, sed & speciale, proprium & peculiare obiectum fit definiendum, asserimus id esse promissionem de gratuita misericordia Dei, propter filium mediatorem peccata remittentis, & ad vitam eternam adoptantis, Rom. 3. v. 24. & 4. v. 5. Hanc est quod fides imbecillis & languida, aequè iustificet ac fortis vel ardens,

ardens, utraq; enim unum idemq; obiectum sibi habet propositum, Christum nimirum cum uniuerso suo merito.

30. Subiectum in quo fides justificans ut qualitas haret, est mens, voluntas, & cor hominis, Act. 8. v. 37 Proverb. 3. v. 5.

31. Causa formalis est ipsa fiducia, qua misericordia Dei & meritum Christi, in verbo Euangelij oblatum nobis applicamus, inq; eo acquiescimus.

32. Causa finalis est salus nostra 1. Pet. 1. v. 9. finis fidei est salus & vita aeterna, item celebratio nominis Diuini, iusticiae & misericordiae.

33. Effectus eius sunt, gaudium in Spiritu sancto, pax & tranquillitas conscientiae, quam Paulus in omnibus suis Epistolis credentibus precatur, ex qua oritur *πάροχα*, quâ libere & cum fiducia Deum accedimus, Eph. 3. v. 12. 1. Ioh. 2. v. 28.

34. Neq; tamen statuendum, fidem justificare quatenus absolute in sese, tanquam virtus quadam, habitus, aut qualitas in nobis consideratur, sed quatenus relatè & proprium suum obiectum & correlatum, nempe Christum eiusq; meritum respicit & firmiter apprehendit.

35. Porro partes seu gradus verae & saluifica fidei tres sunt. 1. est *ἡ γνώσις* seu noticia omnium articulorum doctrinae Christianae. 2. *ἡ ἁπόφασις* seu assensus, qua non solum omnes doctrinae Christianae articulos cognoscimus, sed etiam iisdem assentimur, & in his promissionem gratiae amplectimur. 3. *ἡ ἐμπιστοσύνη* quae est fiducia, acquiescens in misericordia Dei, & certo statuens, sibi peccata remitti propter Christum. Rom. 4. v. 21 Col. 2. v. 2. Heb. 6. v. 11. & 10. v. 22.

36. Tertia haec pars continet formam fidei, eiusq; naturam exemplo Abrahae Rom. 4. optime declarat, quod sit eiusmodi fiducia, quâ mens irâ Dei ob peccatum consternata, generales Euangelij promissiones de remissione peccatorum, iusticia & vita aeterna sibi quoq; in specie applicat, hisq; sese erigit, consolatur, & confirmat.

37. Hi tres gradus ad substantiam seu qualitatem fidei justificantis ita requiruntur, ut ab inuicem diuelli nequeant: neq; enim prior pars, noticia nimirum, eam constituit, siquidè communis ea esse potest fidelibus & infidelibus, Christianis & hypocritis, imo ipsis diaboli, de quibus Petrus

ait, quod credant, h. e. fidem historicam & noticiam totius Scripturæ habeant; diabolos autem uti nec hypocritas & infideles, nemo dixerit justificari.

38. Requiritur itaq; ad substantiam fidei saluificæ etiam reliqui duo gradus, assensus nimirum & fiducia, quibus & à reliquis fidei speciebus uti mortua, hypocritica, historica, & miraculosa distinguitur.

39. Pugnat autem cum hac fidei doctrina, figmentum papisticum de perpetuâ dubitatione.

40. Hallucinantur quoq; Calviniani, contendentes, fidem saluificam & justificantem ijs solummodo dari, quos Deus in absoluto suo decreto ad vitam æternam elegit, reliquis autem non dari, etiamsi per mille annos verbum Dei audiant, discant & meditentur, suspendunt itaq; fidem ab absoluto suo decreto, quod quia nullum est, nulla quoq; erit eorum hæc de fide assertio.

41. Peccant & illi qui Gentiles, Scipionem, Aristidem, Titum Pomponium Atticum, & reliquos saniores Ethnicos, extra fidem in Christum justificatos & saluatos, affirmant.

Corollaria

I.

An Symbola amplectamur propter Ecclesiæ auctoritatem? N.

II.

An Symbola per omnia pari passu cum Scriptura θεο-
πνεύμα ambulent? N.

III.

An infantes fidei sint capaces? A.

IV.

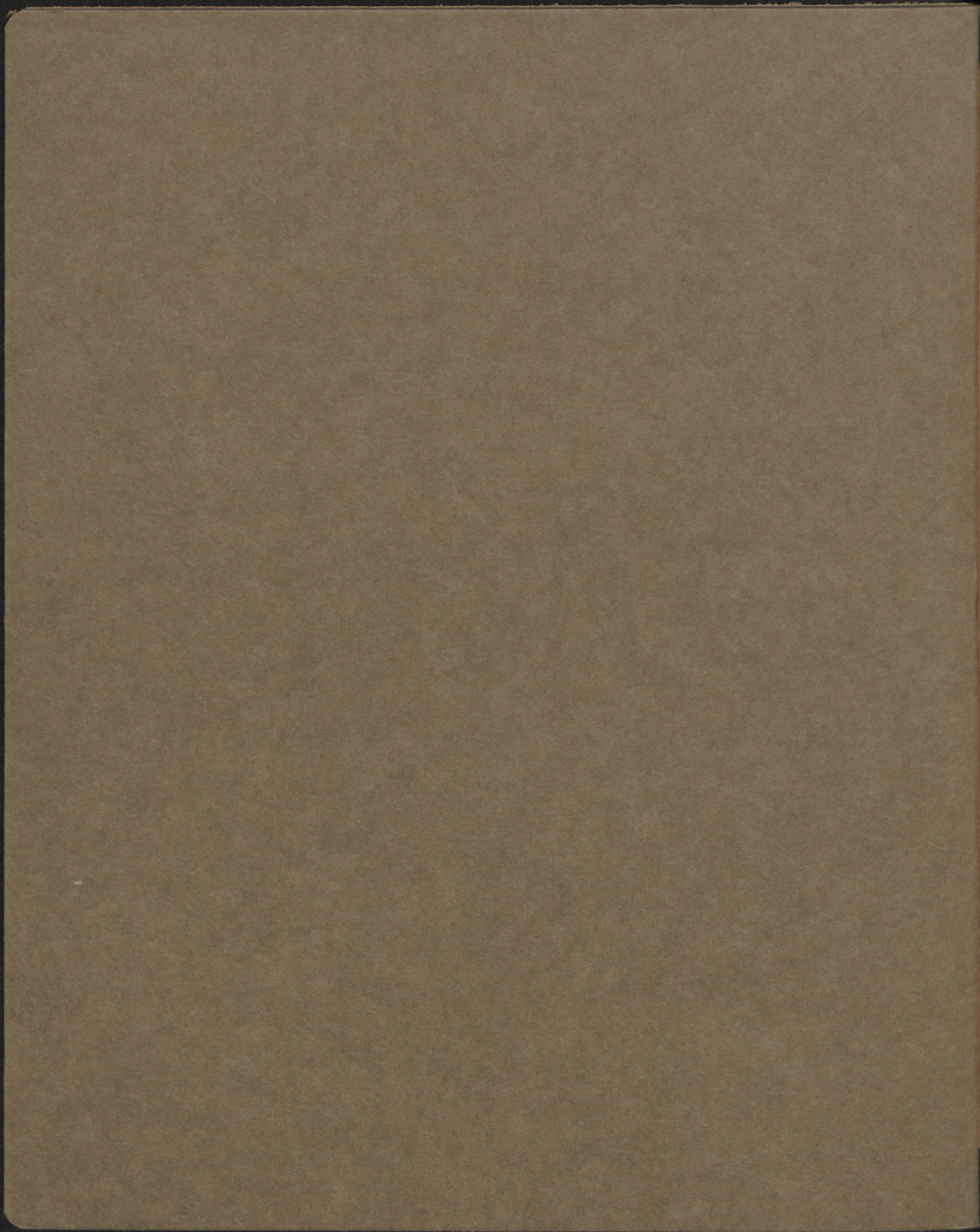
An fides cæna vtentium ad Essentiam & integritatem
cænæ pertineat, an verò ad salutarem eius perfruitionem?
Ant: N. Post: A.

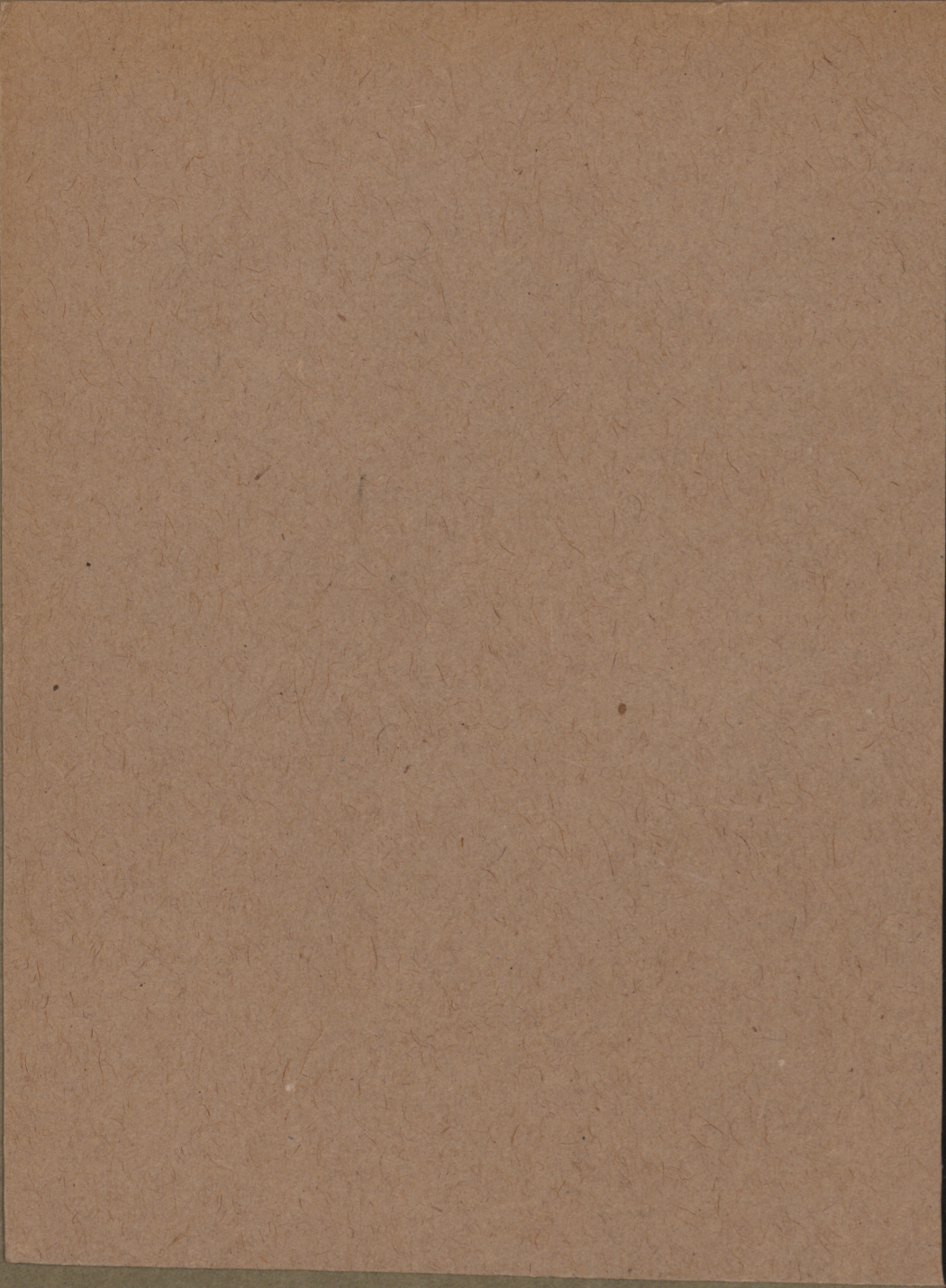
V.

An Electio sit facta absq; fide? N.

90

3

ardens, utraq; enim unum idemq; obiectum sibi habet proprium nimirum cum uniuerso suo merito.

30. Subiectum in quo fides justificans ut qualitas habet voluntas, & cor hominis, Act. 8. v. 37 Proverb. 3. v. 5.

31. Causa formalis est ipsa fiducia, qua misericordia Dei nostri, in verbo Euangelij oblatum nobis applicamus, inq; eo a

32. Causa finalis est salus nostra 1. Pet. 1. v. 9. finis fidei & vita aeterna, item celebratio nominis Diuini, iusticie &

33. Effectus eius sunt, gaudium in Spiritu sancto, pax & licas conscientie, quam Paulus in omnibus suis Epistola precatur, ex qua oritur *παρηγορια*, qua libere & cum fiducia accedimus, Eph. 3. v. 12. 1. Ioh. 2. v. 28.

34. Neq; tamen statuendum, fidem justificare quatenus sese, tanquam virtus quedam, habitus, aut qualitas in notetur, sed quatenus relate & proprium suum obiectum & corpe Christum eiusq; meritum respicit & firmiter apprehendit

35. Porro partes seu gradus vera & saluifica fidei tri sunt seu noticia omnium articulorum doctrine Christiane *ληψις* seu assensus, qua non solum omnes doctrine Christiane cognoscimus, sed etiam ipsidem assenti mur, & in his promissis amplectimur. 3. *πληρες ποσεια* qua est fiducia, acquiescentia Dei, & certo statuens, sibi peccata remitti propter meritum eius, 4. v. 21 Col. 2. v. 2. Heb. 6. v. 11. & 10. v. 22.

36. Tercia hac pars continet formam fidei, eiusq; naturam Abraham Rom. 4. optime declarat, quod sit eiusmodi fiducia Dei ob peccatum consternata, generales Euangelij promissione peccatorum, iusticia & vita aeterna sibi quoq; in hisq; sese erigit, consolatur, & confirmat.

37. Hi tres gradus ad substantiam seu qualitatem fidei ita requiruntur, ut ab inuicem diuelli nequeant: neq; enim noticia nimiru, eam constituit, siquide communis ea esse potest infidelibus, Christianis & hypocritis, imo ipsis diabolis, ad

